ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МЕДСЕСТРИНСТВА І ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
Спеціальність 223 «Медсестринство» І5 «Медсестринство»

Навчальна дисципліна
Латинська мова та медична термінологія

Питання до заліку

Блок 1: Анатомо-гістологічна термінологія (20 питань)

1. Алфавіт та вимова: Особливості вимови голосних, приголосних та буквосполучень (ae,oe,au,eu: ch, ph, th, rh, :qu, ngu, su,ti) .
2. Наголос: Правила визначення довготи та короткості передостаннього складу. Постановка наголосу в латинських словах.
3. Іменник (Nomen Substantivum): Граматичні категорії іменника. Словникова форма. Визначення відміни та основи іменників.
4. Перша відміна іменників: Граматичні ознаки, закінчення в Nominativus та Genetivus singularis et pluralis. Грецькі іменники I відміни.
5. Друга відміна іменників: Іменники чоловічого та середнього роду. Особливості відмінювання. Винятки щодо роду.
6. Третя відміна іменників: Загальна характеристика, розподіл на типи (голосний, приголосний, змішаний).
7. Особливості іменників III відміни: Визначення основи за родовим відмінком. Рівноскладові та нерівноскладові іменники.
8. Четверта та п'ята відміни іменників: Граматичні ознаки, закінчення та основні анатомічні терміни цих відмін.
9. Прикметник (Nomen Adjectivum): Поділ прикметників на дві групи. Словникова форма. Узгодження прикметників з іменниками.
10. Прикметники I-II відміни: Закінчення родових форм, відмінювання, зразки анатомічних термінів.
11. Прикметники III відміни: Поділ на прикметники з трьома, двома та одним родовим закінченням. Особливості відмінювання.
12. Ступені порівняння прикметників: Утворення вищого (Gradus comparativus) та найвищого (Gradus superlativus) ступенів. Супплетивні ступені порівняння (magnus, parvus тощо).
13. Анатомічний термін із неузгодженим означенням: Структура терміна, порядок слів, правила перекладу (наприклад: corpus vertebrae).
14. Анатомічний термін з узгодженим означенням: Структура терміна, порядок слів, правила перекладу (наприклад: processus articularis).
15. Багатослівні анатомічні терміни: Правила побудови складних анатомічних виразів, що містять кілька іменників та прикметників.

16. Прийменники (Praepositiones): Прийменники, що вживаються з Accusativus та Ablativus. Вживання прийменників в анатомічній номенклатурі.
17. Грецькі дублети в анатомії: Зіставлення латинських анатомічних термінів із грецькими відповідниками (наприклад: ren – nephros, os – stoma).
18. Термінологія органів чуття: Особливості латинських назв частин ока, вуха, шкіри.
19. Опорно-руховий апарат: Основні латинські назви кісток, м'язів, зв'язок та суглобів людського тіла.
20. Серцево-судинна та нервова системи: Основні терміни для позначення судин, серця, нервів та відділів мозку. 20. Серцево-судинна та нервова системи: Основні терміни для позначення судин, серця, нервів та відділів мозку.

Блок 2: Фармацевтична термінологія та рецептура (20 питань)

21. Фармацевтичний термін: Структура та особливості конструювання багатослівних фармацевтичних назв.
22. Номенклатура лікарських засобів: Міжнародні непатентовані назви (МНН), тривіальні назви, торговельні назви лікарських форм.
23. Частотні відрізки (Частина 1): Значення та правопис відрізків, що вказують на фармакологічну групу (-cain-, -cillin-, -cyclin-, -mycin-).
24. Частотні відрізки (Частина 2): Значення та правопис відрізків серцево-судинної та заспокійливої дії (-cor-, -card-, -sed-, -val-).
25. Частотні відрізки (Частина 3): Значення та правопис відрізків хімічного вмісту (-aeth-, -meth-, -phen-, -thiol-).
26. Ботанічна номенклатура: Правила написання назв лікарських рослин та їхніх частин (листя, коріння, квіти, трава) у фармацевтичних термінах.
27. Хімічна номенклатура (Кислоти): Назви оксигеновмісних та безоксигенових кислот у латинській мові, утворення прикметників.
28. Хімічна номенклатура (Оксиди): Правила побудови назв оксидів, пероксидів, гідроксидів.
29. Хімічна номенклатура (Солі): Способи утворення латинських назв солей (середніх, кислих, основних).
30. Рецепт (Receptum): Визначення, структура рецептурного бланка, обов'язкові частини рецепта.
31. Дієслово (Verbum) у рецептурі: Граматичні категорії дієслова. Вживання наказового (Imperativus) та умовного (Conjunctivus) способів у рецептурних формулах.
32. Рецептурний вираз "Recipe": Граматичний аналіз, синтаксичний зв'язок із назвою лікарської речовини (вживання Genetivus).
33. Тверді лікарські форми: Правила виписування в рецептах таблеток, драже, порошків, капсул.
34. Рідкі лікарські форми: Правила виписування розчинів, настоянок, відварів, суспензій, емулій.
35. М'які лікарські форми: Правила виписування мазей, паст, лініментів, супозиторіїв.
36. Офіцинальні та магістральні лікарські форми: Різниця в оформленні та формулюваннях у рецептах.
37. Прийменникові конструкції в рецептах: Вживання виразів in tabulettis, in ampullis, cum extractione, per se, pro injectionibus.

38. Найважливіші рецептурні скорочення: Загальноприйняті абревіатури (aa, q.s., D.t.d., M.f.pulv. тощо).
39. Числівники в рецепті: Правила позначення дозування крапель, рідких та твердих речовин, використання римських та арабських цифр.
40. Особливості медсестринського процесу при роботі з рецептами: Латинська термінологія щодо правил зберігання, маркування та введення лікарських засобів.

Блок 3: Клінічна термінологія (20 питань)
41. Клінічний термін: Поняття про терміноелемент (ТЕ). Структура складних клінічних термінів (префікс + корінь + суфікс).
42. Греко-латинські дублети органів: Значення ТЕ для позначення шлунка, печінки, нирок, серця, легень (gaster, hepar, nephros тощо).
43. Терміноелементи патологічних процесів (Частина 1): Значення суфіксів -itis (запалення), -oma (пухлина), -osis (хронічна хвороба, збільшення кількості).
44. Терміноелементи патологічних процесів (Частина 2): Значення ТЕ -algia, -odynia (біль), -pathia (захворювання загалом).
45. Терміноелементи методів обстеження: Значення ТЕ -graphia (рентген або графічна реєстрація), -scopia (інструментальний огляд), -metria (вимірювання).
46. Терміноелементи хірургічного втручання: Значення ТЕ -tomia (розтин), -ectomia (видалення), -stomia (накладання нориці), -rrhaphia (зшивання).
47. Терміноелементи функціональних порушень: Значення ТЕ -rrhoea (витікання), -rrhagia (кровотеча), -plegia (параліч), -paresis (неповний параліч).
48. Префіксація в клінічній термінології: Грецькі та латинські префікси зі значенням заперечення, порушення, напрямку, локалізації (a-/an-, dys-, hyper-, hypo-, peri-, endo-).
49. Терміноелементи загального стану: Значення ТЕ -tonia (напруга, тиск), -trophia (живлення), -asthenia (слабкість).
50. Терміноелементи рідин та виділень: Значення ТЕ -aemia (кров), -uria (сеча), -chylia (шлунковий сік/лімфа).
51. Медсестринська діагностика та симптоми: Латинські назви основних симптомів (febris, tussis, vomitus, spasmus, tremor, coma).
52. Нозологічні назви хвороб: Походження та значення термінів, таких як diabetes, pneumonia, gastritis, appendicitis, infarctus, insultus.
53. Клінічні поняття фармакотерапії: Терміни allergia, therapia, prophylaxis, rehabilitatio, indicatio, contraindicatio.
54. Складні терміни в онкології: Диференціація термінів для доброякісних та злоякісних пухлин (carcinoma, sarcoma, adenoma, fibroma).
55. Термінологія акушерства та гінекології: Найважливіші ТЕ та назви станів, пов'язаних із вагітністю, пологами та жіночою репродуктивною системою.
56. Психіатрична та неврологічна термінологія: Значення ТЕ -phobia (страх), -mania (хворобливий потяг), назви основних розладів.
57. Латинські крилаті вислови (Медична деонтологія): Значення та переклад афоризмів (Primum non nocere; Contra vim mortis non est medicamen in hortis; Medice, cura te ipsum).
58. Латинські крилаті вислови (Клінічна практика): Значення висловів (Diagnosis bona – curatio bona; Salus aegroti suprema lex; Hygiena est amica sanitatis).

59. Оформлення медичної документації: Вживання латинських скорочень та клінічних формулювань в історіях хвороб (status praesens, anamnesis morbi, anamnesis vitae, prognosis).
60. Термінологія танатології та невідкладних станів: Латинські відповідники понять "клінічна смерть", "агонія", "реанімація", "шок" (mors clinicalis, exitus letalis, shock).